

Obchodní společnosti

Jedním ze způsobů jak omezit podnikatelská rizika je podnikání pomocí obchodních společností, které jsou právníckými osobami. Mezi nejčastěji používané typy obchodních společností patří společnost s ručením omezeným a akciová společnost. Následující výklad popisuje jednotlivé typy obchodních společností jak je zná obchodní zákoník: veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, a akciová společnost. Rovněž je dán výklad o založení a vzniku společnosti.

Jedním ze způsobů jak omezit podnikatelská rizika je podnikání nikoliv jako fyzická osoba (odpovídající prakticky neomezeně), nýbrž pomocí obchodních společností, které jsou právníckými osobami. Nejčastěji používanými typy obchodních společností jsou bezesporu společnost s ručením omezeným a akciová společnost. Následující výklad popisuje jednotlivé typy obchodních společností, jak je zná obchodní zákoník (zákon č. 513/1991 Sb., v aktuálním znění): veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, a akciová společnost. Rovněž je dán výklad o založení a vzniku společnosti.

- **Úvod**
- **Porovnání společností**
- **Založení a vznik**
 - Obchodní rejstřík
 - Založení obchodní společnosti
 - Vznik obchodní společnosti
 - Zrušení a zánik obchodní společnosti
- **Typy obchodních společností**
 - Veřejná obchodní společnost
 - Komanditní společnost
 - Společnost s ručením omezeným
 - Akciová společnost
- **Vzory**
- **Související dokumenty**

Úvod

Podnikat lze samostatně, jako fyzická osoba, nebo ve spojení s druhým, a to buď bez zřízení další právnícké osoby (spolupráce, neformální svazy, sdružení fyzických osob) anebo se zřízením právnícké osoby (obchodní společnost, družstvo). Při individuálním podnikání podnikatel - fyzická osoba odpovídá za závazky veškerým svým majetkem a jeho příjmy podléhají dani z příjmů fyzických osob. Při podnikání ve formě právnícké osoby, obchodní společnosti, za závazky odpovídá společnost a společník jen ručí do výše nesplacených vkladů a příjmy obchodní společnosti podléhají dani z příjmů právníckých osob.

Obchodní společnost je právníckou osobou založenou za účelem podnikání (společnost s ručením omezeným a akciová společnost mohou být založeny i za jiným účelem). Vedle obchodních společností existují i jiné právnícké osoby způsobilé k podnikání, např. družstva.

Obchodními společnostmi jsou:

- veřejná obchodní společnost
- komanditní společnost
- společnost s ručením omezeným
- akciová společnost
- evropská společnost
- evropské hospodářské zájmové sdružení

Zakladatelé zakládají obchodní společnost prostřednictvím vyhotovení zakladatelského dokumentu a event. jeho přijetím na ustavující schůzi, avšak obchodní společnost vzniká až zápisem do obchodního rejstříku ("o.r."), tj. zápis do o.r. má konstitutivní povahu (nikoliv pouze deklaratorní). Bez projití oběma těmito fázemi obchodní společnost nemůže řádně a platně existovat.

Založení

- přijetí zakladatelských dokumentů
- splácení vkladů
- zajištění podnikatelského oprávnění
- volba či jmenování statutárních orgánů
- zajištění sídla
- návrh zápisu do o.r.

Vznik

Pozn.: následující rozbor uvádí úpravu, od které je možno se v některých případech odchýlit

Tabulka srovnávající společnosti

	Veřejná obchodní společnost	Komanditní společnost	Společnost s ručením omezeným	Akciová společnost
účel	podnikání	podnikání	podnikání i jiné	podnikání i jiné
min./max. počet společníků	minimálně 2 společníci	minimálně 1 komanditista a 1 komplementář	Maximálně 50	Pokud fyzická osoba, tak alespoň 2
ručení společníků za závazky společnosti	každý plně	komanditista jen do splacení, komplementář plně	jen do zápisu splacení vkladů	ne
základní kapitál	ne	ano	ano, minimálně 200.000 Kč	ano, minimálně 20.000.000 Kč s veřejnou nabídkou 2.000.000 Kč bez veřejné nabídky
minimální vklad	ne	komanditista 5.000 Kč	20.000 Kč	ano
statutární orgán	společníci	komplementáři	jednatelé	představenstvo
další orgány	ne	ne	valná hromada a event. dozorčí rada	valná hromada a dozorčí rada
povinný audit	Ano, pokud za poslední dvě účetní období splnila alespoň 2 ze 3 kritérií: 1) úhrn rozvahy nad 40.000.000 Kč 2) čistý obrat nad 80.000.000 Kč 3) průměrný stav zaměstnanců nad 50	Ano, pokud za poslední dvě účetní období splnila alespoň 2 ze 3 kritérií: 1) úhrn rozvahy nad 40.000.000 Kč 2) čistý obrat nad 80.000.000 Kč 3) průměrný stav zaměstnanců nad 50	Ano, pokud za poslední dvě účetní období splnila alespoň 2 ze 3 kritérií: 1) úhrn rozvahy nad 40.000.000 Kč 2) čistý obrat nad 80.000.000 Kč 3) průměrný stav zaměstnanců nad 50	Ano, pokud za poslední dvě účetní období splnila alespoň 1 ze 3 kritérií: 1) úhrn rozvahy nad 40.000.000 Kč 2) čistý obrat nad 80.000.000 Kč 3) průměrný stav zaměstnanců nad 50
povinný rezervní fond	ne	ne	ano	ano
možnost převodu účasti v zásadě	ne	komanditista ano komplementář ne	podmíněně ano	ano

Založení a vznik

Vzniku obchodní společnosti zápisem do o.r. předchází její založení.

Obchodní rejstřík

Do obchodního rejstříku se zapisují obchodní společnosti, družstva, jiné právnické osoby a zahraniční osoby.

Obchodní rejstřík je každému přístupný veřejný seznam vedený krajským soudem místa sídla obchodní společnosti. Každý má právo do něj nahlížet a za poplatek ve výši 70 Kč za stránku pořizovat si kopie a výpisy z něj. Zapisují se do něj zákonem stanovené údaje týkající se obchodní společnosti a proti tomu, kdo v dobré víře jedná podle zapsaných údajů, nemůže obchodní společnost namítat, že neodpovídají skutečnosti.

Soudy nebo jiné orgány upozorní rejstříkový soud vždy na neshodu mezi skutečným právním stavem a stavem zápisů v o.r. Rejstříkový soud následně vyzve obchodní společnost ke zjednání nápravy a pokud společnost požadovaně nezareaguje, rejstříkový soud může rozhodnout o jejím zrušení a likvidaci.

Do obchodního rejstříku se zapisují ohledně jakékoliv obchodní společnosti mj. následující údaje:

- firma či název a sídlo
- IČ (které přidělí obchodní společnosti rejstříkový soud)
- předmět podnikání, event. činnosti
- právní forma
- jméno, bydliště a RČ nebo firma a sídlo osob, které jsou statutárním orgánem či prokuristou.

Do obchodního rejstříku se zapisuje dále:

- u veřejné obchodní společnosti jména, bydliště a RČ nebo firma a sídlo společníků
- u komanditní společnosti jména, bydliště a RČ nebo firma a sídlo společníků, určení komandistů a komplementářů a výše vkladu každého komaditisty do základního kapitálu a rozsah jeho splacení
- u společnosti s ručením omezeným jména, bydliště a RČ nebo firma a sídlo společníků, výše základního kapitálu, výše vkladu každého společníka do základního kapitálu a rozsah jeho splacení, výše podílu každého společníka, údaje o členech event.zřízené dozorčí rady
- u akciové společnosti výše základního kapitálu, rozsah jeho splacení, informace o akciích, údaje o členech dozorčí rady.

Součástí obchodního rejstříku je sbírka listin obsahující v případě obchodní společnosti zejména:

- zakladatelský dokument, tj. společenskou smlouvu nebo zakladatelskou listinu nebo zakladatelskou listinu nebo zápis z ustavující valné hromady

- rozhodnutí o volbě nebo jmenování, odvolání osob tvořících statutární orgán, likvidátora, konkursního správce
- podpisové vzory osob zavazujících společnost
- výroční zprávy a účetní závěrky
- rozhodnutí o změně obchodní společnosti (právní formy, kapitálu atd.)
- posudky znalců na ocenění nepeněžitých vkladů
- ovládací smlouvu a smlouvu o převodu zisku
- doklad o souhlasu druhého manžela s použitím majetku v SJM k podnikání
- smlouvu o zastavení obchodního podílu
- smlouvu o převodu obchodního podílu atd.

Obchodní společnost je povinna bez zbytečného odkladu předložit ve dvojitým vyhotovení rejstříkovému soudu listiny, které se zakládají do sbírky listin.

Provedení zápisu do o.r. a uložení listiny do sbírky listin rejstříkový soud bez zbytečného odkladu zveřejní a do jednoho týdne oznámí příslušnému finančnímu a živnostenskému úřadu a orgánu státní statistiky.

Seznam českých soudů, stejně jako obchodní rejstřík je možné najít na internetu, na adrese <http://www.justice.cz>

Založení obchodní společnosti

a) zakladatelé a zakladatelské dokumenty

Zásadně se obchodní společnost zakládá společenskou smlouvou podepsanou všemi zakladateli s tím, že podpisy musí být úředně ověřeny. Společenská smlouva společnosti s ručením omezeným a zakladatelská smlouva akciové společnosti musí mít formu notářského zápisu. V případě obchodní společnosti s jediným zakladatelem nahrazuje společenskou smlouvu zakladatelská listina vyhotovená ve formě notářského zápisu.

Zakladatelský dokument musí obsahovat:

- firmu a sídlo společnosti
- určení zakladatelů či společníků
- předmět podnikání (činnosti)
- výši základního kapitálu, event. i určení správce a informaci o splácení
- informace o orgánech a jejich členech.

Fyzické i právnické osoby mohou zásadně být zakladateli obchodní společnosti a účastnit se na jejím podnikání. Fyzická nebo právnická osoba může být společníkem s neomezeným ručením (společníkem veřejné obchodní společnosti a komplementářem komanditní společnosti) pouze v jedné společnosti.

b) základní kapitál a jeho vytváření a správa vkladů

Základní kapitál obchodní společnosti je peněžní vyjádření souhrnu peněžitých i nepeněžitých vkladů všech společníků, tj. společník se účastní na základním kapitálu vkladem. Vkladem společníka mohou být finanční prostředky, tzv. peněžitý vklad, nebo jiný majetek mající zjištěnou hodnotu a vztah k předmětu podnikání obchodní společnosti, tzv. nepeněžitý vklad.

Hodnotu nepeněžitého vkladu stanoví znalec nezávislý na společnosti a jmenovaný za tím účelem soudem a musí být uvedena v zakladatelském dokumentu. Nepeněžitým vkladem může být movitost, nemovitost, podnik i pohledávka či jiná majetková hodnota, naopak nemůže jím být ani závazek provést práce či poskytnout služby ani pohledávka vůči společnosti. Nepeněžitý vklad musí být splacen před zápisem výše základního kapitálu do o.r.

Před vznikem obchodní společnosti spravuje splacené vklady zakladatel nebo pověřená banka, tzv. správce vkladu. Vlastnické právo ke vkladům splaceným před vznikem obchodní společnosti přecházejí na obchodní společnost dnem jejího vzniku. Vlastnické právo k nemovitosti nabývá obchodní společnost vkladem vlastnického práva do katastru nemovitostí na základě písemného prohlášení vkladatele s úředně ověřeným podpisem.

Správce vkladu je povinen vydat písemné prohlášení o splácení vkladu jednotlivými společníky, které se přikládá k návrhu na zápis do o.r.

Po vzniku obchodní společnosti je správce vkladu povinen splacené vklady předat i s jejich přírůstky bez odkladu obchodní společnosti.

Společnost s ručením omezeným a akciová společnost vytvářejí povinně vedle základního kapitálu rezervní fond, a to ze zisku běžného účetního období po zdanění.

c) společník a podíl

Na základě vkladu získává společník podíl v obchodní společnosti. Podíl představuje jeho účast v obchodní společnosti a z toho plynoucí práva a povinnosti. Každý společník může mít pouze jeden podíl v obchodní společnosti (vyjma akciové společnosti). Při zániku účasti společníka v obchodní společnosti za trvání společnosti jinak než převodem podílu vzniká společníkovi právo na vypořádací podíl. Je-li se zrušením obchodní společnosti spojena likvidace, má společník právo na podíl na majetkovém zůstatku, tj. podíl na likvidačním zůstatku.

Většinový společník má většinu hlasů plynoucích z účasti v obchodní společnosti, a obchodní společnost, ve které tuto většinou má, je obchodní společností s většinovým společníkem.

Ovládající osoba přímo či nepřímo vykonává rozhodující vliv na řízení nebo provozování podniku jiné osoby. Předpokládá se, že osoba disponující alespoň 40 % hlasovacích práv na určité osobě je ovládající osobou. Nebyla-li uzavřena ovládací smlouva, nesmí ovládající osoba využít svého vlivu k tomu, aby prosadila úkony, z nichž může ovládané osobě vzniknout majetková újma. Není-li uzavřena ovládací smlouva, je statutární orgán ovládané osoby povinen ve lhůtě 3 měsíců od skončení účetního období zpracovat písemnou zprávu o vztazích mezi ovládající a ovládanou osobou.

d) statutární orgán

Statutárním orgánem, resp. členem statutárního orgánu, může být jen fyzická osoba, která:

- dosáhla 18ti let
- je plně způsobilá k právním úkonům
- je bezúhonná
- nevykonávala srovnatelnou funkci v právnické osobě, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs, po dobu alespoň jednoho roku před úpadkem. Tento zákaz trvá po dobu tří let ode dne právní moci usnesení o zrušení konkursu nebo usnesení o zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku.

Vztah mezi obchodní společností a osobou, která je statutárním orgánem, se řídí přiměřeně ustanoveními o mandátní smlouvě.

Osoba, která je statutárním orgánem nebo jeho členem, může ze své funkce odstoupit, je však povinna oznámit to orgánu, jehož je členem, nebo orgánu, který ji zvolil nebo jmenoval.

Vznik obchodní společnosti

Obchodní společnost vzniká dnem, ke kterému byla zapsána do o.r.

Návrh na zápis do o.r. musí být podán do 90 dnů od založení společnosti nebo od doručení živnostenského listu či jiného podnikatelského oprávnění.

Návrh na zápis obchodní společnosti do obchodního rejstříku podepisují a podávají:

- v případě veřejné obchodní společnosti všichni společníci a přikládají k němu společenskou smlouvu atd.
- v případě komanditní společnosti všichni společníci a přikládají k němu společenskou smlouvu atd.
- v případě společnosti s ručením omezeným všichni jednatelé a přikládají k němu zakladatelský dokument (společenskou smlouvu nebo zakladatelskou listinu), úředně ověřené kopie živnostenských listů/koncesních listin, doklad o splácení vkladů (prohlášení správce vkladu s úředně ověřeným podpisem a v případě peněžitých vkladů rovněž potvrzení z banky), posudek znalců o ocenění nepeněžitých vkladů, doklady vztahující se k sídlu společnosti (výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva apod.), výpisy z rejstříku trestů jednatelů, prohlášení jednatelů o splnění obecných náležitostí stanovených živnostenskými předpisy (viz níže), podpisové vzory jednatelů určené do sbírky listin
- v případě akciové společnosti představenstvo a podepisují ho všichni členové představenstva a přikládají k němu zakladatelskou listinu či smlouvu, NZ o ustavující valné hromadě, prospekt cenného papíru, posudek znalce atd.

Obchodní společnost, resp. její zástupci, žádající o zápis do o.r. jsou povinni prokázat, že nejpozději dnem zápisu vznikne obchodní společnosti živnostenské či jiné oprávnění k zapisovanému předmětu činnosti či podnikání.

Dále musejí prokázat před zápisem do o.r. právní důvod k užívání místností, do nichž společnost umístila své sídlo.

Podpisy na návrhu na zápis do o.r. a plné moci musí být úředně ověřeny.

Zrušení a zánik obchodní společnosti

Zániku obchodní společnosti předchází její zrušení s likvidací nebo bez likvidace, přechází-li její jmění na právního nástupce.

Obchodní společnost se zrušuje:

- uplynutím doby
- dosažením účelu, pro který byla založena
- dnem uvedeným v rozhodnutí společníků nebo orgánu společnosti nebo soudu
- zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo zrušením konkursu z důvodu, že majetek úpadce nepostačuje k úhradě nákladů konkursu nebo zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku.

Byla-li obchodní společnost zrušena nebo byl-li na její majetek prohlášen konkurs, vykonává statutární orgán svou působnost jen v takovém rozsahu, v jakém nepřešla na likvidátora nebo správce konkursní podstaty.

Soud může rozhodnout o zrušení obchodní společnosti a o její likvidaci jestliže:

- v uplynulých dvou letech se nekonala valná hromada
- obchodní společnost pozbude oprávnění k podnikatelské činnosti
- obchodní společnost porušuje povinnost vytvářet rezervní fond atd.

Pokud je společnost zrušena s likvidací, tak do likvidace vstupuje ke dni jejího zrušení a do o.r. se k firmě obchodní společnost zapíše dovětek " v likvidaci". Likvidátora jmenuje statutární orgán a pokud je v prodlevě, tak soud. Likvidátorem může být jen fyzická osoba. Likvidátor je orgánem obchodní společnosti, který smí činit jménem obchodní společnosti jen úkony směřující k likvidaci obchodní společnosti. Likvidátor oznámí vstup do likvidace všem známým věřitelům, sestaví ke dni vstupu do likvidace účetní rozvahu, provede soupis jmění a zašle jej každému společníku a věřiteli a zjistí-li předlužení likvidované obchodní společnosti, musí bez prodlevy podat návrh na prohlášení konkursu. Po provedení všech úkonů nezbytných k provedení likvidace sestaví likvidátor zprávu s návrhem na rozdělení čistého majetkového zůstatku (likvidační zůstatek) a předloží ji společníkům nebo příslušnému orgánu ke schválení. Likvidace končí rozdělením likvidačního zůstatku a do 30ti dnů po té musí likvidátor podat návrh na výmaz obchodní společnosti z o.r.

Obchodní společnost zaniká ke dni výmazu z o.r.

Vedle zániku a zrušení má obchodní společnost možnost přeměny, a to změnou právní formy, fúzí (sloučením či splynutím), převodem jmění na společníka nebo rozdělením.

Typy obchodních společností

Veřejná obchodní společnost ("v.o.s.")

Veřejná obchodní společnost je osobní společností, tj. společností, ve které podnikají alespoň dvě osoby pod společnou firmou, ručí plně za její závazky a nemusí vytvářet základní kapitál v určité výši.

Práva a povinnosti společníků se řídí společenskou smlouvou a k její změně je třeba souhlasu všech společníků. V.o.s. odpovídá za své závazky celým svým majetkem a společníci ručí za závazky v.o.s. veškerým svým majetkem společně a nerozdílně. Z tohoto důvodu je forma v.o.s. používána společně s formou sdružení svobodnými povoláními (advokáty, auditory atd.), pro běžné společné podnikání více subjektů není neomezené osobní ručení vyhledávané a v.o.s. není nejvhodnější volbou.

Zisk se dělí mezi společníky rovným dílem. K obchodnímu vedení je oprávněn každý společník. Statutárním orgánem jsou všichni společníci a každý z nich je oprávněn jednat jménem v.o.s. samostatně. V.o.s. se mj. zrušuje smrtí společníka fyzické osoby nebo zánikem společníka právnické osoby nebo prohlášením konkursu na majetek některého ze společníků. Společník může navrhnout, aby soud v.o.s. zrušil, jsou-li pro to důležité důvody a naopak v.o.s. se může domáhat u soudu vyloučení společníka porušujícího závažným způsobem své povinnosti. V.o.s. stejně jako kterákoliv jiná obchodní společnost může být zrušena buď s anebo bez likvidace. Při zrušení v.o.s. s likvidací mají společníci nárok na podíl na likvidačním zůstatku, který se rozdělí mezi společníky nejprve do výše hodnoty jejich splacených vkladů a zbytek se poté rozdělí mezi společníky rovným dílem.

Komanditní společnost ("k.s.")

Komanditní společnost je kombinací osobní a kapitálové společnosti, neboť v ní jeden nebo více společníků ručí za závazky k.s. jen do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného v o.r. (komanditisté) a jeden nebo více společníků celým svým majetkem (komplementáři). Právní režim k.s. je tak kombinací úpravy pro s.r.o. (pro komanditisty) a v.o.s. (pro komplementáře) a pro svou komplikovanost je forma k.s. většinou volena jen s ohledem na specifické daňové předpisy.

Každý komanditista je povinen vložit do základního kapitálu k.s. vklad ve výši určené společenskou smlouvou, minimálně však 5.000 Kč.

Polovina zisku připadá k.s. a dále se rozdělí mezi komanditisty podle splacených vkladů, druhou polovinu si rozdělí komplementáři rovným dílem. U komanditistů se ziskem rozumí zisk po zdanění daní z příjmů právnických osob a podíl na zisku vyplácený jednotlivým komanditistům se zdaňuje jako příjem z kapitálového majetku (sazba 25 %). Naopak komplementář zdaňuje svůj podíl na zisku jako příjem z nezávislé činnosti fyzické osoby. Ztrátu nesou rovným dílem komplementáři.

K obchodnímu vedení jsou oprávněni pouze komplementáři, v ostatních záležitostech rozhodují komplementáři a komanditisté dohromady a každý má jeden hlas. Statutárním orgánem jsou komplementáři a každý z nich je oprávněn jednat jménem k.s. samostatně. Komanditista není oprávněn z k.s. vystoupit a smrtí komanditisty či prohlášením konkursu na jeho majetek či exekuční postižení jeho podílu není důvodem pro zrušení a zánik k.s. K.s. může být zrušena s nebo bez likvidace. Po zrušení k.s. s likvidací mají společníci nárok na podíl na likvidačním zůstatku a na vrácení hodnoty splaceného vkladu.

Společnost s ručením omezeným ("s.r.o.")

a) definice

Společnost s ručením omezeným je kapitálovou společností, jejíž základní kapitál je tvořen vklady společníků a která odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem. Společníci ručí za závazky s.r.o. jen do zápisu splacení jejich vkladů, tj. jakmile své vklady na podíly splatí a zajistí příslušný zápis, věřitelé s.r.o. nemohou postihnout majetek jednotlivých společníků. Základními dokumenty je zakladatelský dokument (společenská smlouva či zakladatelská listina) a stanovy, k jejich následné změně je třeba souhlasu všech společníků nebo rozhodnutí valné hromady a pořízení notářského zápisu. Možnost omezení odpovědnosti za závazky s.r.o. a přece jen menší komplikovanost právního režimu oproti k.s. a a.s. činí s.r.o. nejčastěji volenou formu právnické osoby pro podnikání, zejména menšího a středního rozsahu.

b) společník, základní kapitál, obchodní podíl

S.r.o. může být založena jednou osobou, avšak s.r.o. o jediném společníku nemůže být jediným zakladatelem či společníkem další s.r.o. Navíc jedna fyzická osoba může být jediným společníkem nejvýše tří s.r.o. Maximální počet společníků s.r.o. činí 50.

Výše základního kapitálu s.r.o. musí činit alespoň 200.000 Kč a výše vkladu společníka musí být přinejmenším 20.000 Kč. Před podáním návrhu na zápis do o.r. musí být splaceno nejméně 30 % každého vkladu peněžitého vkladu a celková výše splacených peněžitých vkladů a hodnota splacených nepeněžitých vkladů musí činit alespoň 100.000 Kč. Celý vklad musí být splacen nejpozději do 5ti let. Je-li s.r.o. založena jedním zakladatelem, může být zapsána do o.r. až po úplném splacení jeho vkladu. S.r.o. vedle základního kapitálu musí postupně vytvořit rezervní fond ve výši nejméně 10 % základního kapitálu.

Obchodní podíl představuje účast společníka na s.r.o. a z toho plynoucí práva a povinnosti. Jeho výše se určuje podle poměru vkladu společníka k základnímu kapitálu s.r.o. Obchodní podíl může být zastaven na základě zástavní smlouvy v písemné formě. Se souhlasem valné hromady může společník smlouvou převést svůj obchodní podíl na jiného společníka, převod na jinou osobu je dále podmíněn příslušným ustanovením společenské smlouvy.

O rozdělení dosaženého zisku rozhoduje valná hromada s.r.o. a podíly na zisku společníků se zdaňují jako příjem z kapitálového majetku (sazba 25 %), ziskem se rozumí zisk po zdanění daní z příjmů právnických osob a po odečtu částky určené na doplnění rezervního fondu.

c) orgány s.r.o.

Společníci vykonávají svá práva týkající se řízení s.r.o. a kontroly její činnosti na valné hromadě, která se koná nejméně jednou ročně, a podílejí se na zisku určeném valnou hromadou k rozdělení v poměru svých obchodních podílů. Valnou hromadu svolávají jednatele, a to rozesláním písemných pozvánek s programem. Společník se zúčastňuje jednání valné hromady osobně nebo v zastoupení zmocněncem na základě písemné plné moci. Zmocněncem nesmí být jednatel nebo člen dozorčí rady. Valná hromada je schopna usnášení, jsou-li přítomni společníci, kteří mají alespoň polovinu všech hlasů. Každý společník má jeden hlas na každých 1.000 Kč svého vkladu.

Má-li s.r.o. jediného společníka, nekoná se valná hromada a působnost valné hromady vykonává tento společník, jeho rozhodnutí musí být písemná a jím podepsaná.

Statutárním orgánem s.r.o. je jeden nebo více jednatelů s tím, že nestanoví-li společenská smlouva či stanovy jinak, je oprávněn jednat jménem s.r.o. každý z nich samostatně. Jednatel musí být fyzická osoba, která nemusí být společníkem.

Kontrolní orgán, dozorčí rada, se zřizuje jen, stanoví-li tak společenská smlouva, resp. stanovy.

d) zrušení

Společník nemůže ze s.r.o. vystoupit, může však navrhnout, aby soud zrušil jeho účast ve s.r.o. Prohlášení konkursu na majetek společníka, zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku nebo pravomocné nařízení výkonu rozhodnutí postižením obchodního podílu společníka ve s.r.o. má stejné účinky jako zrušení jeho účasti soudem. Naopak s.r.o. se může domáhat u soudu vyloučení společníka, který porušuje závažným způsobem své povinnosti, ačkoliv k jejich plnění byl vyzván a na možnost vyloučení byl písemně upozorněn.

S.r.o. se na základě rozhodnutí valné hromady nebo dohodou všech společníků zrušuje, a to opět buď s likvidací nebo bez likvidace. Při zrušení s.r.o. s likvidací má každý společník nárok na podíl na likvidačním zůstatku. Tento podíl se určuje poměrem obchodních podílů.

Založení a vznik společnosti s ručením omezeným

úkon	termín
obstarání výpisu z trest. rejstříku pro budoucího jednatele	bezodkladně před ZALOŽENÍM
opatření potvrzení z FÚ o absenci daňových nedoplatků budoucího jednatele	bezodkladně před ZALOŽENÍM
vyhotovení čestného prohlášení s úředně ověřeným podpisem budoucího jednatele pro ŽÚ o splnění obecných náležitostí stanovených živnostenskými předpisy	bezodkladně před ZALOŽENÍM
výběr adekvátních živností a prověření nároků kladených na odpovědného zástupce	bezodkladně před ZALOŽENÍM
dodání nájemní smlouvy nebo jiného titulu prokazující oprávnění k registraci příslušného sídla jako úřední rejstříkové adresy	bezodkladně před ZALOŽENÍM
vyhotovení společenské smlouvy (má-li společnost více zakladatelů) /zakladatelské listiny (je-li společnost zakládána jedním zakladatelem) v obou případech ve formě notářského zápisu	ZALOŽENÍ SPOLEČNOSTI
obstarání živnostenských listů/ koncesních listin	do 15 dnů od OHLÁŠENÍ u ŽÚ v případě ohlašovacích živností či do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese
splacení základního jmění alespoň v minimálním rozsahu (tzn (i) celé emisní ážio, což je rozdíl mezi emisním kurzem a	před podáním návrhu na ZÁPIS nebo v určité lhůtě stanovené společenskou

jmenovitou hodnotou vkladu a (ii) nejméně 30% peněžitých vkladů s tím, že celková hodnota splacených vkladů musí být alespoň 100.000,- Kč) na zvláštním účtu banky, popřípadě deponování peněz u notáře. Nepeněžitě vklady musí být před podáním návrhu na zápis společnosti do OR zcela splaceny	smlouvou
podání návrhu na zápis společnosti do OR	nejpozději do 90 dnů od ZALOŽENÍ nebo od doručení průkazu živnostenského či jiného podnikatelského oprávnění
zápis společnosti do OR	ZÁPIS = VZNIK SPOLEČNOSTI
registrace u správy sociálního zabezpečení za předpokladu, že společnost má zaměstnance	do 8 dnů po ZÁPISU
registrace u zdravotních pojišťoven za předpokladu, že společnost má zaměstnance	do 8 dnů po ZÁPISU
ohlášení vzniku společnosti - daňová registrace k vybraným daním	do 30 dnů po ZÁPISU

Akciová společnost ("a.s.")

a) definice

Akciová společnost je kapitálovou společností, jejíž základní kapitál je tvořen akcemi o určité jmenovité hodnotě. A.s. odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem, akcionář neručí za závazky a.s. Vyloučení ručení, snadná dispozice s účastí na a.s. (akciemi), možnost určité anonymizace (akcie v listinné podobě na majitele) a zapojení investorů činí s ohledem na komplikovanější právní úpravu a.s. lákavou pro podnikání většího rozsahu a vyžadujícího rozsáhlejší materiální zabezpečení.

b) založení a.s.

A.s. může být založena jedním zakladatelem na základě zakladatelské listiny, je-li právnickou osobou, jinak alespoň dvěma zakladateli na základě zakladatelské smlouvy. Dalším základním dokumentem a.s. jsou vedle zakladatelského dokumentu stanovy.

Základní kapitál a.s. založené s veřejnou nabídkou akcií musí činit alespoň 20.000.000 Kč a založené bez veřejné nabídky 2.000.000 Kč. Každá a.s. je následně povinna vytvořit rezervní fond nejméně ve výši 20 % základního kapitálu.

- **a.s. s veřejnou nabídkou akcií**

Zakladatel nebo zakladatelé zabezpečují vytvoření základního kapitálu převyšujícího jmenovitou hodnotu jimi upsaných akcií vhodným způsobem uveřejněnou veřejnou nabídkou akcií a umožněním nahlédnout do návrhu stanov v upisovacích místech. Na základě veřejné nabídky akcií nelze upisovat akcie nepeněžitými vklady a upsané akcie musí být alespoň z

10ti % splaceny. Každému upisovateli, který splatí alespoň část vkladu před zápisem a.s. do o.r. vydá správce vkladu písemné potvrzení, jenž je po zápisu a.s. do o.r. vyměněno za zatímní list (pokud upsané akcie nejsou stále zcela splaceny) či za akcie.

Ustavující valná hromada se může konat jen když byly účinně upsány akcie v hodnotě navrhovaného základního kapitálu a bylo splaceno alespoň 30 % jmenovité hodnoty akcií a jen pokud se jí účastní upisovatelé alespoň poloviny upsaných akcií. Ustavující valná hromada rozhoduje o založení a.s., schvaluje stanovy a.s. a volí orgány společnosti.

- **a.s. bez veřejné nabídky akcií**

Jestliže se zakladatelé v zakladatelské smlouvě dohodnou, že v určitém poměru upíší akcie na celý základní kapitál a.s., nevyžaduje se veřejná nabídka akcií a konání ustavující valné hromady. Rozhodnutí, která jinak přijímá ustavující valná hromada, musí zakladatelé uvést v zakladatelské smlouvě.

c) vznik a.s.

A.s. stejně jako i ostatní 3 typy obchodních společností vzniká zápisem do o.r. Rejstříkový soud povolí zápis a.s. do o.r. na základě návrhu, ke kterému musí být vedle zakladatelského dokumentu, podnikatelského oprávnění, potvrzení o umístění sídla přiloženy schválené stanovy, doložena volba členů představenstva a dozorčí rady, prospekt akcie, potvrzení o splácení upsaných akcií a v případě a.s. s veřejnou nabídkou akcií i doklad o zveřejnění nabídky a notářský zápis z ustavující valné hromady.

d) akcie

Akcie je cenným papírem v listinné či zaknihované podobě, s níž jsou spojena práva akcionáře podílet se na:

- řízení a.s.
- zisku a.s. (dividendy podléhají zdanění z kapitálového majetku, tj. sazbě 25 %)
- likvidačním zůstatku a.s.

Pokud zakladatel, resp. upisovatel, nesplatí zcela akcie před zápisem a.s. do o.r., obdrží cenný papír na řad zvaný zatímní list, který bude po celém splacení vyměněn za akcie. Lhůta pro úplné splacení činí nejvýše jeden rok od vzniku (zápisu) a.s.

Akcie může znít na jméno nebo na majitele. Stanovy mohou omezit, nikoliv vyloučit, převoditelnost akcií na jméno. Akcie na majitele je neomezeně převoditelná. Stanovy mohou určit vydání druhu akcií, s nimiž jsou spojena přednostní práva týkající se dividendy nebo podílu na likvidačním zůstatku (prioritní akcie), jestliže souhrn jejich jmenovitých hodnot nepřekročí polovinu základního kapitálu.

A.s. nesmí upisovat vlastní akcie a může nabývat jí vydané zatímní listy nebo akcie, jen pokud to zákon dovoluje.

e) akcionář

Akcionář neručí za závazky a.s. a podílí se na zisku a.s. a působí na její vedení prostřednictvím valné hromady, na které hlasuje, může se domáhat vysvětlení a předkládat protinávrhy. Jeho hlasovací právo je spojeno s akciemi, stanovy musí určit počet hlasů spojených s akcií, tak aby na akcie se stejnou jmenovitou hodnotou připadal stejný počet hlasů.

Akcionář, který nabude možnost ovládnout a.s. s registrovanými (zaknihovanými) akciemi je povinen do 60ti dnů učinit povinnou nabídku převzetí akcií ostatním akcionářům. Dále pokud překročí či poklesne jeho podíl na hlasovacích právech a.s. hranici dalších 5 % musí toto oznámit písemně a.s. a Komisi pro cenné papíry a Středisku pro cenné papíry, které to uveřejní.

Další povinností dominujících akcionářů je uzavřít písemně smlouvu o převodu zisku a ovládací smlouvu, nechat ji přezkoumat dvěma nezávislými znalci a schválit valnou hromadou a dále ji předložit rejstříkovému soudu k založení do sbírky listin.

f) orgány a.s.

Orgány a.s. jsou valná hromada, představenstvo a dozorčí rada.

Nejvyšším orgánem je valná hromada, která se koná nejméně jednou ročně a na kterou představenstvo zve akcionáře formou písemné pozvánky, buď posílané akcionářům (akcie na jméno) nebo uveřejňované v celostátně distribuovaném deníku (akcie na majitele).

Valná hromada je usnášeníschopná, pokud akcie přítomných akcionářů mají celkovou jmenovitou hodnotu alespoň 30ti % základního kapitálu, a rozhoduje většinou hlasů přítomných akcionářů, pokud zákon nevyžaduje vyšší počet hlasů. Do působnosti valné hromady náleží mj. rozhodování o změně stanov, o volbě, odměně a odvolání členů představenstva a dozorčí rady, schvalování závěrek.

Má-li a.s. jediného akcionáře, působnost valné hromady vykonává tento akcionář. Jeho rozhodnutí při výkonu působnosti valné hromady musí být písemná a podepsaná, event. i mít formu notářského zápisu.

Představenstvo je statutárním orgánem řídícím činnost a.s. a jednajícím jejím jménem. Nevyplývá-li ze stanov něco jiného, za představenstvo jedná navenek jménem a.s. každý člen. Představenstvo má alespoň 3 členy a ti jsou voleni valnou hromadou na funkční období nepřesahující 5 let. Členem představenstva může být pouze fyzická osoba starší 18ti let.

Dozorčí rada dohlíží na činnost představenstva a zejména přezkoumává účetní závěrku. Dozorčí rada musí mít nejméně 3 členy, fyzické osoby starší 18ti let. Funkční období je nejvýše 5 let s tím, že první funkční období je jeden rok od vzniku (zápisu) a.s.

Členem představenstva a dozorčí rady nemůže být žádná fyzická osoba.

g) zrušení a.s.

A.s. může být zrušena s anebo bez likvidace. Likvidátora jmenuje a odvolává valná hromada a likvidační zůstatek se dělí mezi akcionáře v poměru jmenovitých hodnot jejich akcií.

Vzory

- Návrh na zápis s.r.o. do obchodního rejstříku
- Návrh na zápis a.s. bez veřejné nabídky do obchodního rejstříku